

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **METALIS Nejdek s.r.o.**, se sídlem Nejdek, Závodu míru 340, zastoupeného JUDr. Janem Lukešem, advokátem se sídlem Praha 1, Hybernská 20, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí**, se sídlem Praha 10, Vršovická 65, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2016, č. j. 8 A 148/2012 – 65,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí (dále též jen „žalovaný“) ze dne 31. 5. 2012, č. j. 761/530/12/Se, 30755/ENV/12, bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Ústí nad Labem, pobočky Karlovy Vary (dále též jen „ČIŽP“) ze dne 12. 3. 2012, č. j. ČIŽP/441/OOV/SR02/0907489.004/12/DBS, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutím ČIŽP byl žalobce uznán vinným ze spáchání správní deliktu podle ustanovení § 125a odst. 1 písm. b) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“), za což mu byla uložena pokuta ve výši 400.000 Kč a současně povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Předmětného správního deliktu se měl žalobce dopustit tím, že *„vypouštěl odpadní vody od r. 2009 až do srpna 2010 (zjištěno odběrem vzorků odpadních vod 15. 4. 2009 a 10. 8. 2010) z objektu č. p. X, ul. X, do řeky Rolavy bez rozhodnutí o povolení k nakládání*

s vodami ve smyslu § 8 vodního zákona, čímž porušil ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona.“ Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou; rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2016, č. j. 8 A 148/2012 – 65, byla žaloba zamítnuta.

[2] Po rekapitulaci obsahu správního spisu městský soud v napadeném rozsudku přistoupil k posouzení jednotlivých žalobních námitek v kontextu ustanovení § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona, dle něhož se *právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 bez povolení k nakládání s vodami*, a ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona, dle kterého *povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dále jen „povolení k nakládání s vodami“) je třeba k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních.* Dle § 125a odst. 3 (městský soud uvádí odst. 2, avšak dle citace ustanovení jde o zjevný překlep) vodního zákona se *za správní delikt podle odstavce 1 písm. b) spáchaný vypouštěním odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních bez povolení k nakládání s vodami uloží pokuta do 5 000 000 Kč.*

[3] K žalobní námitce nesprávně a nedostatečně zjištěného skutkového stavu městský soud konstatoval, že z obsahu správního spisu i rozhodnutí žalovaného vyplývá, že objekt č. p. X ve vlastnictví žalobce neměl vyřešeno odkanalizování, přičemž splašková nečištěná voda z tohoto objektu byla přes nefunkční žumpu, náležející k sousednímu objektu č. p. X, odváděna šachtou přímo do řeky Rolavy. Dle názoru městského soudu správní orgány na základě provedeného šetření jednoznačně prokázaly, že žalobce v rozhodné době odpadní vody do vod povrchových vypouštěl bez povolení k nakládání s vodami; rozsah vypouštění nebyl pro rozhodnutí o spáchání deliktu rozhodný.

[4] K otázce zavinění městský soud zdůraznil, že správní delikt dle§ 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona je postaven na objektivní odpovědnosti. Jelikož bylo ve správním řízení prokázáno, že žalobce vypouštěl odpadní vody do povrchových vod bez povolení k nakládání s vodami z objektu, jehož je majitelem, nese dle městského soudu za takové jednání objektivní odpovědnost. Není relevantní, že uvedený problém je ve své podstatě způsoben nefunkční žumpou ve vlastnictví třetí osoby; bezpředmětný je i fakt, že se žalobci nepodařilo uskutečnit záměr v podobě bezúplatného převodu sousedících budov včetně žumpy, a nevybudoval proto čističku odpadních vod.

[5] Ve vztahu k žalobní námitce nepřiměřenosti výše uložené pokuty městský soud podotkl, že pokuta byla uložena při spodní hranici zákonného rozpětí a její výše byla řádně odůvodněna; nepřiměřenost uložené pokuty městský soud neshledal. Doplnil pouze, že s ohledem na absenci návrhu žalobce na moderaci výše pokuty ani nebyl oprávněn pokutu snížit.

[6] Proti tomuto rozsudku brojil žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, odkazující na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] V kasační stížnosti se stěžovatel především neztotožňuje s tvrzením městského soudu, že v řízení bylo jednoznačně zjištěno, že „*objekt č. p. X ve vlastnictví žalobce neměl vyřešeno odkanalizování, přičemž splašková voda z tohoto objektu byla přes nefunkční žumpu náležející k sousednímu objektu č. p. X odváděna šachtou přímo do řeky Rolavy.*“ Namítl, že

takový závěr, je založen toliko na prohlášení vlastníků sousedních objektů a na provedeném odběru vody z řeky Rolavy; z toho, že někdo prohlásí, že nevypouští odpadní vody do kanalizace, respektive do řeky Rolavy, nelze v žádném případě dovozovat, že je vypouští někdo jiný. Doplnil, že i kdyby se ukázalo, že odpadní vody opravdu nevypouští vlastníci sousedních objektů (což v řízení nebylo posuzováno, natož prokázáno), měla se ČIŽP zabývat zejména otázkou, jak se odpadní vody do řeky Rolavy dostávají. Předmětem zkoumání ČIŽP proto měla být především kanalizace ústící do řeky Rolavy a veškerá napojení do této kanalizace. Stěžovatel opakovaně zdůraznil, že není vlastníkem pozemku, na němž se nachází kanalizace; především ten by měl být podroben zkoumání ze strany ČIŽP, neboť je nositelem předmětné zákonné odpovědnosti. Shrnul tedy, že v řízení nebylo najisto prokázáno, že právě stěžovatel vypouštěl odpadní vody bez povolení k nakládání s vodami, neboť takový závěr nelze učinit na základě podkladů založených do spisu.

[8] V druhé části kasační stížnosti se stěžovatel rovněž neztotožňuje s tvrzením městského soudu, že *„není rozhodné, že uvedený problém* (myšleno znečištění vody v řece Rolavě) *je ve své podstatě způsoben nefunkční žumpou ve vlastnictví třetí osob"y*, neboť tuto skutečnost naopak považuje za velmi zásadní, a to nejen ve vztahu k otázce zavinění.

[9] V uložení sankce stěžovatel nespatřuje výchovnou ani kompenzační funkci, která je dle teorie správního práva i judikatury účelem správního trestání, a proto dle jeho názoru není dán důvod pro uložení sankce; naopak ze strany žalovaného jde o zjevné zneužití práva, respektive o kriminalizaci stěžovatele za skutek, za který ani nenese odpovědnost a za který není dán důvod ke správnímu trestání.

[10] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že se již ke všem stěžovatelem uplatněným námitkám vyjádřil v řízení před městským soudem a dále pouze znovu zopakoval skutečnosti zjištěné ve správním řízení.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Zásadní stížnostní námitkou je tvrzení, že v řízení nebylo najisto prokázáno, že stěžovatel vypouštěl odpadní vody bez povolení k nakládání s vodami [tj. že je pachatelem správního deliktu § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona], neboť takový závěr nelze učinit na základě podkladů založených ve správním spisu.

[14] Na základě rozboru odebraných vzorků odpadních vod z odtoku vedoucího z poškozené jímky, náležející k sousednímu spojenému objektu č. p. X (ve vlastnictví osoby odlišné od stěžovatele), do řeky Rolavy (viz protokol o odběru vzorků odpadních vod: číslo protokolu K 223, číslo vzorku 5125/10 ze dne 10. 8. 2010, a protokol o zkoušce č. 1525/2010 ze dne 19. 8. 2010; oba na čl. 3 správního spisu ČIŽP), provedeného akreditovanou laboratoří státního podniku Povodí Ohře, odboru vodohospodářských

laboratoří, je nesporné, že do řeky Rolavy vytékají *„nečištěné surové odpadní vody: BSK_5 – 1060 mg/l, $CHSK_{Cr}$ – 2850 mg/l a NL – 3400 mg/l; navíc bylo zjištěno znečištění extrahovatelnými látkami EL – 55 mg/l (znečištění tuky a kuchyňskými zbytky). Ve srovnání s maximálními emisními limity nařízení vlády č. 61/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro tuto kategorii zdroje jsou tyto hodnoty překročeny více než desetinásobně.“*

[15] Taktéž nevyvstala pochybnost o napojení dotčeného objektu č. p. X ve vlastnictví stěžovatele na předmětnou jímku, z níž vytékají výše uvedené nečištěné splašky. Stěžovatel to ostatně sám deklaruje na čl. 2 správního spisu ČIŽP, kde výslovně uvádí, že *„vyústění kanalizace není z pozemku ve vlastnictví společnosti METALIS Nejdek s. r. o.* (stěžovatele)*, ale z pozemku jiného vlastníka, na kterém se nachází žumpa, do které jsou svedeny odpadní vody z nemovitosti čp. X“* (tj. z nemovitosti ve vlastnictví stěžovatele).

[16] Zároveň je také nesporné, že stěžovatel nedisponuje povolením k nakládání s vodami ve smyslu § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona. Z obsahu správního spisu i odůvodnění předchozího rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2011, č. j. 10 Ca 356/2009-50, se podává, že stěžovateli byla již rozhodnutím Magistrátu města Karlovy Vary ze dne 3. 5. 2017, č. j. SÚ/3830/07/Sz-231.2, uložena nápravná opatření ve věci vypouštění splaškových vod z nemovitosti č. p. X ve vlastnictví stěžovatele (zejména povinnost vybudovat čističku odpadních vod a uvést jí do provozu nejpozději do 31. 8. 2007). Rozhodnutím ČIŽP ze dne 22. 6. 2009, č. j. ČIŽP/431/OOV/SR01/0907489.003/09/ZBS, byla stěžovateli podle § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona uložena pokuta ve výši 200.000 Kč za správní delikt vypouštění odpadních vod bez povolení ve smyslu § 8 písm. c) tohoto zákona. Při kontrole stavu vypouštění dne 22. 6. 2010, ČIŽP zjistila, že stěžovatel stále nemá platné povolení k vypouštění odpadních vod (ověřeno dotazem u Magistrátu města Karlovy Vary). Ani ke dni 10. 8. 2010 při další inspekční činnosti, spojené s odběrem kontrolního vzorku vytékajících odpadních vod, nebyl závadný stav projednán s příslušným vodoprávním úřadem. Sám stěžovatel uvedené povolení v průběhu správního ani soudního řízení nepředložil, absenci oprávnění ani nijak nezpochybnil.

[17] Z obsahu správního spisu ČIŽP rovněž vyplývá, že dotčený objekt č. p. X ve vlastnictví stěžovatele byl v rozhodné době využíván jako ubytovací zařízení. Je tedy zjevné, že tento objekt nutně produkoval odpadní vody; ty musely být logicky někam odváděny. S ohledem na výše uvedená předchozí zjištění se zcela logicky primárně nabízí závěr, že tyto vody byly i nadále odváděny do předmětné poškozené jímky na sousedním pozemku, z níž vytékají do řeky Rolavy. Ke způsobu likvidace těchto odpadních vod, nutně produkovaných objektem č. p. X, se stěžovatel ve správním ani soudním řízení nijak nevyjádřil. Bylo by přitom zcela přirozenou reakcí uplatnit v tomto směru oponující argumentaci či navrhnout důkazní prostředky, které by shora uvedenou premisu vyvrátily (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 As 52/2011 – 47; citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Stěžovatel však nenabídl jediný protiargument či důkazní prostředek, kterým by vyvrátil závěr správního orgánu o tom, že je jeho nemovitost původcem (či jedním z původců) odpadních vod odtékajících do řeky Rolavy; neargumentoval například tím, že disponuje příslušným povolením k nakládání s vodami, že uživatelé objektu č. p. X využívají pouze suché WC či jiné sociální zařízení bez připojení na předmětnou jímku, že odpadní vody odvádí jinam (například do vlastní čističky odpadních vod), apod. Stěžovatel po celou dobu správního

i soudního řízení pouze opakovaně poukazoval na možnost protiprávního jednání (které je mu kladeno za vinu) ze strany vlastníků sousedního spojeného objektu č. p. X, na němž se nachází předmětná poškozená jímka, z níž vytékají nečištěné splašky. V tomto směru je však třeba zdůraznit, že z hlediska odpovědnosti za správní delikt stěžovatele dle § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona je nerozhodné, zda se nedovoleného vypouštění odpadních vod případně dopouští i jiné subjekty, neboť ani jejich případná spoluodpovědnost za zjištěný stav by ho nezbavila deliktní odpovědnosti. Uvedená skutečnost by mohla být relevantní pouze v případě výše uložené pokuty.

[18] Pouze pro úplnost lze dodat, že argumentace stěžovatele nastolující premisu, že za znečištění vodního toku (tedy vypouštění odpadních vod do povrchových vod bez příslušného povolení) může být postižen pouze vlastník kanalizační šachty, z níž odpadní vody vytékají (zde vlastník sousední nemovitosti) zcela postrádá jakoukoli oporu v zákoně. Je nutno upozornit, že kanalizace je věcí hromadnou a jejími vlastníky mohou být různé subjekty (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 21. 10. 2014, č. j. 1 As 81/2014-73); je tedy zřejmé, že vlastní-li stěžovatel kanalizační potrubí, jímž odpadní vody odtékají do zmiňované kanalizační šachty, nachází se ve stejném postavení, jako vlastníci ostatních částí kanalizačního systému. Otázka vlastnických vztahů ke kanalizaci však z pohledu nyní řešené problematiky, tedy naplnění hypotézy uvedené v ustanovení § 125a odst. 3 vodního zákona, není podstatná.

[19] Na základě výše uvedeného lze tedy uzavřít, že závěr ČIŽP o spáchání správního deliktu dle § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona stěžovatelem je zcela logický a z předložených podkladů jej lze bez důvodných pochybností dovodit. Městský soud tedy nepochybil, pokud takto správními orgány zjištěný skutkový stav věci aproboval.

[20] Co se týče námitky související s otázkou zavinění, městský soud v napadeném rozsudku zcela správně konstatoval, že odpovědnost za správní delikt dle ustanovení § 125a odst. 1 písm. b) vodního zákona je koncipována jako objektivní, tedy odpovědnost za následek. Zavinění (implikující odpovědnost subjektivní) se tedy v takovém případě nezkoumá, neboť je pro naplnění skutkové podstaty předmětného deliktu irelevantní. Svou roli může hrát pouze z pohledu úvah o výši ukládané sankce (srov. § 125l odst. 2 vodního zákona).

[21] Konečně, pokud stěžovatel v kasační stížnosti argumentuje tím, že postup správních orgánů nerespektoval účel správního trestání, tuto námitku Nejvyšší správní soud nemohl věcně vypořádat, neboť stěžovatel ji neuplatnil v řízení před městským soudem, přestože tak mohl učinit. Podle ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o *důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. Je evidentní, že taková námitka v žalobě uplatněna nebyla, přičemž stěžovateli v tom nic nebránilo.

[22] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine* s. ř. s. zamítnout.

[23] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má

účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka - žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu